

Bendra ES energijos strategija 'gerbs atskirų valstybių pasirinkimą'

Kovo 8 d. (NucNet): Šiandien ES lyderiai paskelbė šešias konkrečias prioritetines sritis, kurios galėtų sudaryti Europos energijos strategiją, tuo pačiu metu "gerbiant šalių narių teisę pasirenkant savo energijos gamybos alternatyvas".

Pasiūlymai buvo naujo žaliųjų dokumento (diskusijų dokumento) dalimi – *Saugi, konkurencinga ir išlaikanti ekologinę pusiausvyrą energija Europai* – pristatyto spaudos konferencijos metu Briuselyje, Belgijoje, kuriai pirmininkavo Europos Komisijos prezidentas Jose Manuel Barosso ir komisaras energijos klausimams Andris Piebalgs.

Labiau nuoseklios, efektyvios bei įvairios energijos derinys pripažintas kaip viena prioritetinių sričių. Apibendrinant pasiūlymus buvo pasakyta "Šalies narės pasirinktos energijos derinys yra ir išliks papildomu svarbos klausimu, tačiau vienos šalies narės pasirinkti sprendimai neišvengiamai turės įtaką kaimyninės šalies energijos saugumui ir ES kaip visumai."

Pasiūlyta reguliari strateginė ES energijos apžvalga apimtų visus energijos politikos klausimus, "išanalizuotų skirtingų energijos šaltinių visus privalumus bei trūkumus, pradedant atnaujinama bei anglies ir baigiant branduoline energija. Tai savo ruožtu pagaliau gali privesti prie ES lygiu nustatytų bendros ES energijos derinimo tikslų ir užgarantuoti tiekimo saugumą tuo pačiu metu gerbiant šalies narės energijos pasirinkimo teisę."

Kitos žaliųjų dokumente nurodytų pasiūlymų prioritetinės sritys yra sekančios:

- * Europos energetinės sistemos kodas, prioritetinis Europos tarpusavio sujungimo planas ir Europos energijos reguliuotojas;
- * Europos energijos tiekimo observatorijos įkūrimas ir esamų įstatymų dėl naftos bei dujų atsargų peržiūra, kad užtikrintume sandorius, esant tiekimo sutrikimams;
- * Galimas 'veiksmų planas', apimantis priemones, kurios leidžia ES išsaugoti 20% energijos, kurią ji kitaip suvartotų iki 2020 metų. Be to, pasiūlytas "atnaujinamų energijos resursų planas" su nurodytais galimais tikslais iki ir po 2020 metų pateikia "stabilias investicijas generuojant daugiau konkurencingos atnaujinamos energijos Europoje";
- * Siūlomas strateginis energijos technologijų planas "garantuojantis Europos pramonei lyderio pozicijas naujos technologijų ir procesų kartos srityje";
- * Bendra užsienio energijos politika, leidžianti Europai kalbėti vienu balsu tarptautinėje arenoje" reaguojant į augančius iššūkius poreikiams, didelės bei nestabilios energijos kainas, didėjančią importo priklausomybę ir klimato pokyčius". Šalia kitų klausimų strateginė energijos peržiūra taip pat nustatys "atnaujintą bendravimo metodą su Europos partneriais, įskaitant Rusiją, kaip svarbiausią energijos tiekėją Europos Sąjungai, ir kuris atspindės mūsų tarptautinę priklausomybę ir pagaliau pasiūlys naują ES mechanizmą, kuris įgalintų greitą bei koordinuotą reakciją į avarines užsienio energijos tiekimo situacijas."

ES apytikriai apskaičiavo, kad tik vienai Europai reikės apie vieną trilijoną eurų per sekantį 20 metų laikotarpį padengti tikėtiną energijos poreikį bei pakeisti senėjančią infrastruktūrą. Tuo tarpu bus reikalinga importuojama energija, kad padengtume 70% ES energijos poreikių per sekančius 20 – 30 metų (lyginant su 50% šiandien) iki vidaus energija taps labiau gebanti konkuruoti. ES pažymi, kad tai taip pat apima priklausomybę nuo "kai kurių gąsdinamų nesaugumu regionų".

Apie pusę ES dujų sunaudojamo kiekio gaunama tik iš trijų šalių (Rusijos, Norvegijos ir Alžyro) ir pagal dabartines tendencijas importas pakils iki 80% per sekančius 25 metus. ES apskaičiavo, kad globalinis energijos poreikis, kartu su CO2 išskyrimu, tikimasi pakils apie 60% iki

2030 metų. Globalinis naftos sunaudojimas padidėjo iki 20% nuo 1994 metų ir globalinis naftos poreikavimas didės iki 1.6% per metus.

Foratom generalinis direktorius Dr Peter Haug, priklausantis Briuselyje įsteigta prekybos asociacijai ir atstovaujantis Europos branduolinei pramonei, pasakė, kad žalioji dokumentas buvo žingsnis teisinga kryptimi, tačiau ne pakankamai toli siekiantis.

Jis pasakė: “ Šis strateginis dokumentas pažymi, jog visi energijos šaltiniai gali prisidėti prie pakankamo generavimo galimybių pagal poreikavimus užtikrinimo ir tai yra sveikintina plėtra. Mes taip pat pritariame žaliojo dokumento teiginiui, kad branduolinė energija ‘šiuo metu yra didžiausias neišskiriantis anglies energijos šaltinis Europos Sąjungoje’. Tačiau norint teisingai pavaizduoti unikalų branduolinės energijos indėlį sprendžiant ES energijos užsibrėžtus klausimus, žalioji dokumentas turėtų būti daugiau tiesiogiai skirtas pagrindiniai jo paskirčiai, t.y. Europos energijos reikmėms ateityje.

“Pavyzdžiui branduolinė energetika aprūpina daugiau kaip 50% elektros energija tokias šalis kaip Prancūzija, Vokietija ar Švedija.”

“Mes esame tikri, kad ateinančiu Suomijos prezidentavimo ES laikotarpiu, kai energijos baltasis dokumentas bus paskelbtas, branduolinės energijos variantas bus pagrindiniu diskusijų klausimu darbotvarkėje, kur jam ir priklauso būti.”

2006 metų sausio 4 dieną Europos energijos sektoriaus komisaras Andris Piebalgs paskelbė bendros ES energijos politikos įdiegimo planus. Jis pasakė: “Branduolinė energetika taip pat privalo turėti savo vaidmenį tose šalyse, kurios pasirinko tokį variantą atviru ...”

p. Piebalgs pranešimas buvo paskelbtas, kai ES pasveikino susitarimą dėl dujų tiekimo iš Rusijos į Ukrainą atnaujinimo po konflikto, kurio pasėkoje nuo 2006 metų sausio 1 dienos buvo nutrauktas Rusijos dujų tiekimas Ukrainai ir sumažintas jų tiekimas kai kurioms ES šalims narėms. Tada jis sakė: “ Visiškai aišku, kad Europai būtina aiškesnė, bendra ir darni energijos tiekimo saugumo politika. Ligi šiol energijos tiekimo saugumo politika šalyse narėse yra svarstoma tik nacionaliniu lygiu, tačiau iš tikrųjų mums reikia spręsti šį klausimą daug platesniu, t.y. Europos masto požiūriu.”

Daugiau informacijos dėl pasiūlymų ir sąsajų su žaliuoju dokumentu galima rasti keliomis kalbomis Europos Komisijos tinklalapyje (http://europa.eu.int/press_room/index_en.htm).